KönyvTÁRlat V/8. Ludas Matyi a rendszer szolgálatában – Propaganda a XX. században

2016/04/14
2016/04/05

Mi köze a karikatúrának a plakáthoz? És az állami ünnepnek a politikai propagandához? Ezekkel a kérdésekkel is foglalkozik a Propaganda a XX. században című sorozatunk legközelebbi rendezvénye. Előadással, archív filmek vetítésével, kiállítással várjuk a KönyvTÁRlat 2016. április 14-i rendezvényén.

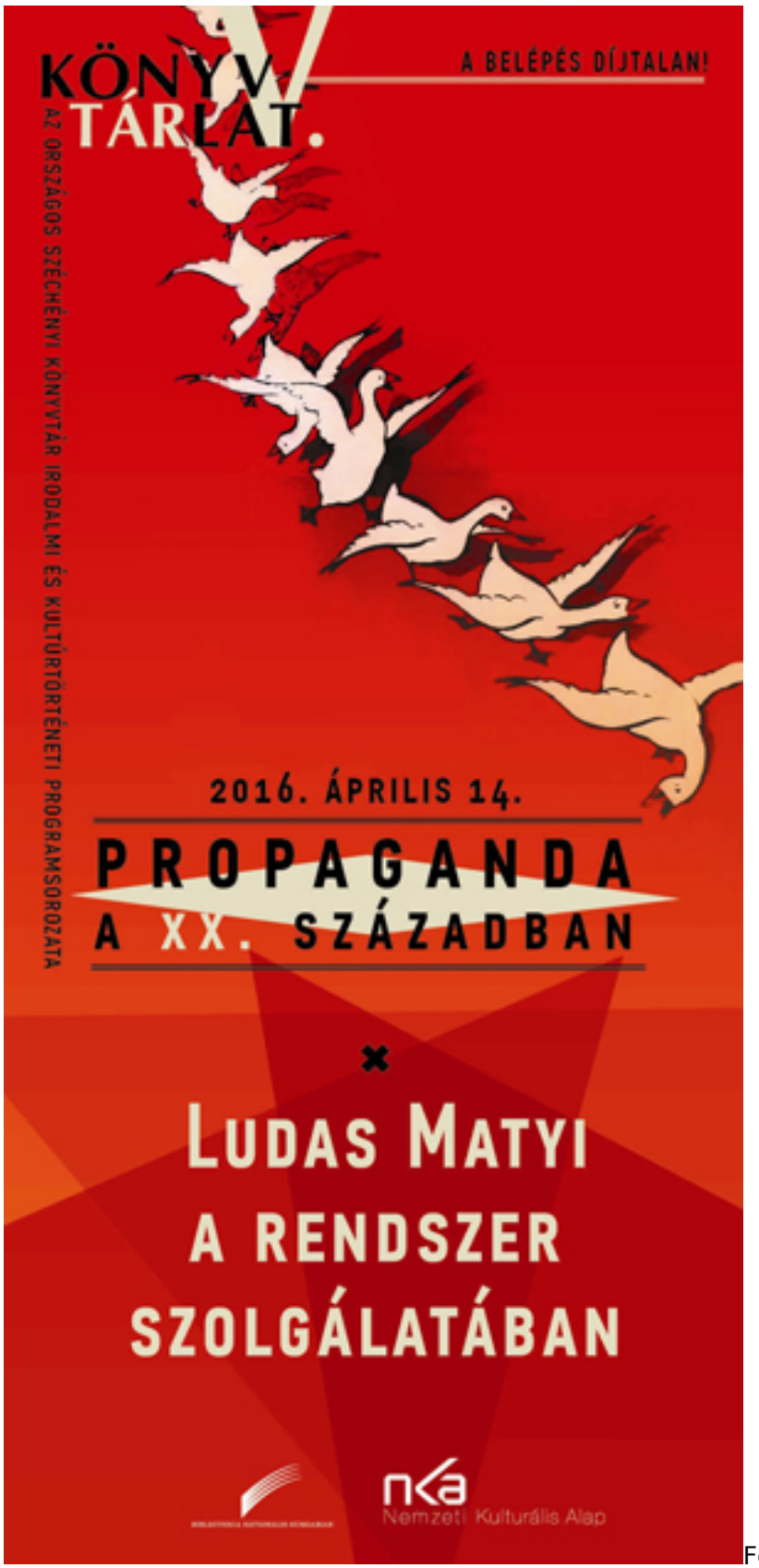

Folytatódik az Országos Széchényi Könyvtár ingyenes irodalmi és kultúrtörténeti programsorozata, a KönyvTÁRlat. Az április 14-i rendezvény a Ludas Matyi című szatirikus hetilap politikai propagandában betöltött szerepével foglalkozik.

Mi köze a karikatúrának a plakáthoz? És az állami ünnepnek a politikai propagandához? A lap, ahol nemcsak Ketten beszéltek tücsköt és bogarat, és amelynek szerkesztői időnként megkérdezték rajzolóikat is.

Az 1945 és 1992 között megjelent Ludas Matyi című szatirikus hetilap évtizedeken keresztül Magyarország egyedüli vicclapja volt. A karikatúrákat és részben humoreszkeket közlő lap népszerű volt a lakosság körében. A magyar irodalmi hagyomány közkedvelt alakjához, Fazekas Mihály Lúdas Matyi című elbeszélő költeményének főszereplőjéhez visszanyúló lap ugyan még a háború utáni koalíciós időkben indult, s a beköszönő szám a pártonkívüliséget hangoztatta, már akkor is világosan a kommunista baloldalhoz kötődött. A későbbiekben pedig a hatalom egyik leghatékonyabb politikai propagandaeszközének bizonyult.

16.30 órától Takács Róbert történész, a Politikatörténeti Intézet tudományos munkatársa *Reakczy Jóskától a Jucika kalapjáig* címmel a humor és a karikatúra államszocializmusban betöltött helyéről tart előadást.

A humor, így a karikatúra alapvetően ellenzéki műfaj: kiforgat, nevetségessé tesz, a szentet a profán szférájába rángatja. A kormánypárti humor nehéz műfaj, a fentiek ellenében kell működnie, hatnia. 1948 és 1989 között a humoristáknak és karikaturistáknak mégis ebben a szellemben kellett működniük. Az első időszakban a legapróbb mozzanatig szabályozottan, a nyilvánosság egészét átható politikai feladatok szellemében leplezték le a rendszer ellenségeinek ármánykodását, magasztalták a vívmányokat, nógatták a nem elég öntudatos dolgozót és szolgálták az aktuális kampányokat a választástól a fémgyűjtésig. 1953 után e szerep átértékelődött: a kora Kádár-korban maradtak még kampányok és ellenkampányok, de egyre inkább a mindennapok apró-cseprő gondjai foglalták el a lap hasábjait. Az 1960-as évek közepétől a karikatúra nem mozgósított tovább, legfeljebb a szelep szerepét töltötte be, nevetésben oldotta fel a nem változó bosszúságokat. Ami a legtöbbet változott, az a női ruhák hossza és mennyisége volt.

Az előadást követően **17.30** órától *archív filmekből készített válogatásunkat* tekintheti meg a közönség – híreket és filmhíradók részleteit.

A programhoz kapcsolódó *kamaratárlatunkon* korabeli dokumentumokat, emblematikus karikatúrákat és címlapokat állítunk ki az ’50-es, a ’60-as és a ’70-es évek Ludas Matyi számaiból.

A programra az NKA támogatásának köszönhetően a belépés ingyenes!

[1]

Helyszín: Országos Széchényi Könyvtár, Budavári palota, „F” épület
Időpont: 2016. április 14. csütörtök, 16.30-19.00

Plakát [2]

Facebook esemény [3]

Képes beszámoló [4]

KönyvTÁRlat **[5]**
2016/01/15 - 11:47

Forrás webcím: http://193.6.201.226/rendezvenyek/ludas-matyi-rendszer-szolgalataban

Hivatkozások:
[1] http://www.nka.hu/
[2] http://193.6.201.226/sites/default/files/konyvtarlat-aprilis-plakat.jpg
[3] https://www.facebook.com/events/1526800154282720/
[4] http://indafoto.hu/nemzetikonyvtar/ludas_matyi_a_rendszer_szolgal
[5] http://www.oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/koenyvtarlat
[6] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[7] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/koenyvtarlat
[8] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/rendezvenyek